

Krzysztof Fedorowicz

Wysłannik prezydenta USA złożył wizytę w Mińsku

W piątek, 20 czerwca 2025 r., specjalny wysłannik prezydenta USA do spraw wojny na Ukrainie, emerytowany generał Keith Kellogg, udał się z delegacją do Mińska, gdzie spotkał się z białoruskim przywódcą Alaksandrem Łukaszenką. W sześciogodzinnych rozmowach udział wzięli: stały przedstawiciel Białorusi przy ONZ Walentin Rybakow, przewodniczący Komitetu Bezpieczeństwa Państwowego (KGB) Iwan Tertel oraz rzeczniczka prasowa prezydenta Białorusi Natalia Eismont.

Przyjazd delegacji USA do Mińska i rozmowy z Alaksandrem Łukaszenką były pierwszym spotkaniem wysokiego rangą urzędnika Białego Domu z białoruskim przywódcą od 2020 r., kiedy to wizytę w Mińsku złożył sekretarz stanu USA Mike Pompeo. Obecna wizyta zaufanego człowieka Donalda Trumpa prawdopodobnie oznacza sondowanie ewentualnego zwrotu w polityce USA wobec Białorusi, który jest spowodowany niepowodzeniem amerykańskiej dyplomacji w próbie zakończenia konfliktu na Ukrainie.

Rozmowy dotyczyły kwestii amerykańskich i europejskich sankcji wobec Białorusi, konfliktów na Ukrainie i na Bliskim Wschodzie, a także relacji Białorusi z Rosją i Chinami. Dla delegacji USA najważniejsza była sprawa zdynamizowania działań zmierzających do zakończenia wojny na Ukrainie. Pod tym względem strona amerykańska prawdopodobnie liczy na pomoc strony białoruskiej. Z tego powodu w najbliższym czasie może dojść do zniesienia części sankcji wobec Mińska i złagodzenia dotychczasowej retoryki, co pozwoli na zmianę niekorzystnego postrzegania Białorusi jako państwa autorytarnego.

Komentarz

- Decyzja amerykańskiego prezydenta o wysłaniu specjalnego przedstawiciela na rozmowy z białoruskim przywódcą jest wydarzeniem szeroko komentowanym w świecie, co zdecydowanie sprzyja stronie białoruskiej. Alaksandr Łukaszenka może zademonstrować społeczności międzynarodowej swoją wolę i możliwości uregulowania konfliktu na Ukrainie poprzez pełnienie roli pośrednika oraz platformy negocjacyjnej. Ponadto bezpośrednie rozmowy światowego mocarstwa z Białorusią wskazują na gotowość uznania Mińska (a konkretnie Alaksandra Łukaszenki) za istotnego gracza w dyplomacji regionalnej, bez którego udziału nie ma możliwości zakończenia konfliktu w strefie znajdującej się pomiędzy NATO a Organizacją Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym.
- Mimo iż od dłuższego czasu działania na rzecz zakończenia konfliktu ukraińsko-rosyjskiego prowadzą takie państwa jak Turcja, Arabia Saudyjska czy Katar, niewykluczony jest powrót Białorusi jako jednego z poważniejszych mediatorów. Jak poinformował szef białoruskiego KGB Iwan Tertel, Białoruś od września 2022 r. była uczestnikiem bądź organizatorem 38 operacji wymiany jeńców i ciał poległych żołnierzy między Ukrainą i Rosją, traktując to jako swój wkład w deeskalację sytuacji i poszukiwanie wzajemnego zrozumienia.
- Bezpośrednim efektem wizyty amerykańskiej delegacji w Mińsku jest zwolnienie przez białoruskie władze 14 osób z więzień, w tym 3 obywateli Polski, 2 Łotwy, 1 Estonii, Szwecji, USA, Japonii oraz kilku obywateli Białorusi. Wolność odzyskał m.in. Siarhiej Cichanouski, mąż białoruskiej liderki opozycji Swiatłany Cichanouskiej. Jak zauważył szef KGB Iwan Tertel, były to osoby w większości zaangażowane w działalność szpiegowską i ekstremistyczną. Mimo tego, na prośbę władz USA, przywódca Białorusi zgodził się na ich uwolnienie ze względów humanitarnych. Strona białoruska traktuje to jako gest dobrej woli w ramach rozwijania dobrosąsiedzkich stosunków przede wszystkim z państwami sąsiedzkimi, co ma na celu deeskalację napiętej obecnie sytuacji.

- Przeprowadzone w Mińsku spotkanie amerykańskich urzędników z białoruskim przywódcą nie miało charakteru spontanicznego ani incydentalnego. Jak informuje stały przedstawiciel Białorusi przy ONZ Walentin Rybakow, Białoruś od czterech lat prowadzi regularne konsultacje i spotkania z kierownictwem Departamentu Stanu USA. Decyzja strony amerykańskiej o podniesieniu poziomu relacji i bezpośrednim spotkaniu w Mińsku jest desperacką próbą (wobec wcześniejszych zapowiedzi Trumpa o zakończeniu wojny na Ukrainie w jeden dzień) wykorzystania białoruskich doświadczeń w mediacji między Ukrainą a Rosją w celu wypracowania realnego mechanizmu stopniowego wygaszenia konfliktu w Europie w obliczu znacznie poważniejszego konfliktu na Bliskim Wschodzie, w który bezpośrednio zaangażowały się władze USA.